

بنام خدا

در عملیات جستجو و نجات در ساختمان‌های فروریخته، نیم ساعت اول معمولاً تعیین‌کننده‌ی سرنوشت عملیات است. بسیاری از نجات‌های موفق در همین بازه زمانی آغاز می‌شود، زیرا هنوز اطلاعات تازه، شاهدان حاضر، و احتمال دسترسی سریع به مصدومان زنده وجود دارد. به همین دلیل در آموزش‌های حرفه‌ای از یک «مدل طلایی ۳۰ دقیقه اول» استفاده می‌شود تا فرمانده و تیم‌ها بدانند در هر بازه زمانی چه اقداماتی اولویت دارد.

شهریار مزیدآبادی

مدرس امداد و نجات

مدل طلایی ۳۰ دقیقه اول عملیات جستجو و نجات در ساختمان‌های فروریخته - درس هشتم

هدف مدل

- ایمن‌سازی سریع صحنه
- سازماندهی تیم‌ها
- شروع جستجوی مؤثر برای یافتن افراد زنده

مرحله اول

دقیقه ۰ تا ۵ — تثبیت صحنه و جلوگیری از خطر

در این مرحله فرمانده باید کنترل کامل صحنه را به دست بگیرد.

اقدامات کلیدی

۱. ارزیابی اولیه ساختمان
۲. بررسی خطرهای فوری
۳. تعیین فرماندهی صحنه
۴. ایجاد محدوده‌های عملیاتی

خطراتی که باید بررسی شوند

- ریزش ثانویه
- نشست گاز
- برق فشار قوی

- آتش سوزی
- مهمات منفجر نشده

تجهیزات مورد نیاز

- کلاه ایمنی / ماسک گردوغبار / بی سیم / هلامپ / چراغ قوه / گازسنج

نتیجه مرحله

- ✓ صحنه کنترل شده
- ✓ فرمانده مشخص شده
- ✓ خطرات فوری شناسایی شده

مرحله دوم

دقیقه ۵ تا ۱۰ — جمع آوری اطلاعات و تحلیل صحنه

این مرحله برای شناخت وضعیت ساختمان و افراد زیر آوار است.

منابع اطلاعات

- ساکنان ساختمان
- همسایه‌ها
- نگهبان
- نقشه ساختمان

اطلاعات مهم

- تعداد افراد داخل ساختمان
- طبقات آسیب دیده
- آخرین محل دیده شدن افراد
- وجود کودکان یا سالمندان

اقدام مهم

تهیه نقشه ساده از محل‌های احتمالی قربانیان.

مرحله سوم

دقیقه ۱۰ تا ۱۵ — سازماندهی تیم‌های عملیاتی

در این مرحله فرمانده تیم‌ها را سازماندهی می‌کند.

تقسیم وظایف

وظیفه	تیم
یافتن مصدومان	تیم جستجو
مهاربندی سازه	تیم تثبیت
ایجاد مسیر دسترسی	تیم آواربرداری

تجهیزات مهم

- دوربین جستجو
- دستگاه شنود
- سگ زنده یاب
- جک هیدرولیک
- ابزار دستی

مرحله چهارم

دقیقه ۱۵ تا ۲۰ — جستجوی اولیه برای افراد زنده

در این مرحله عملیات جستجو آغاز می شود.

اقدامات

۱. سکوت کامل در صحنه
۲. جستجوی صوتی
۳. استفاده از دوربین جستجو
۴. بررسی فضاهای خالی آوار

نقاط اولویت دار

- راه پله
- کنار دیوارهای باربر
- زیر میزهای محکم
- فضای مثلثی آوار

مرحله پنجم

دقیقه ۲۰ تا ۲۵ — تثبیت سازه و ایمن سازی

قبل از آواربرداری باید سازه تثبیت شود.

اقدامات

- نصب مهاربندی چوبی
- استفاده از جک هیدرولیک
- تثبیت تیرهای معلق

تجهیزات

- الوار چوبی / جک هیدرولیک / گوه چوبی / تسمه مهاربندی

مرحله ششم

دقیقه ۲۵ تا ۳۰ — آغاز دسترسی به مصدومان

در این مرحله مسیر دسترسی به قربانیان ایجاد می شود.

اقدامات

- برداشتن آوار سبک
- ایجاد تونل دسترسی
- آماده سازی مسیر خروج

تجهیزات

- بیل / کلنگ کوتاه / پتک / اره بتن بر / قیچی میلگرد

خروجی مورد انتظار پس از ۳۰ دقیقه

در پایان نیم ساعت اول باید مشخص شده باشد:

- ✓ تعداد تقریبی قربانیان
- ✓ محل احتمالی افراد زنده
- ✓ نوع فروریزش ساختمان
- ✓ مسیرهای دسترسی
- ✓ تیم های عملیاتی فعال

قانون طلایی عملیات جستجو و نجات

ترتیب صحیح عملیات همیشه این است:

ایمنی ← جستجو ← تثبیت ← آواربرداری ← رهاسازی

اشتباهات خطرناک در ۳۰ دقیقه اول

۱. شروع آواربرداری بدون جستجو
۲. فقدان فرمانده واحد
۳. بی توجهی به ریزش ثانویه
۴. استفاده از ماشین آلات سنگین در ابتدای عملیات
۵. عدم ثبت اطلاعات قربانیان